

Sygn. akt II PSK 213/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa R.M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w P.
o ustalenie istnienia stosunku służby, przywrócenie do służby,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 stycznia 2022 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 29 września 2020 r., sygn. akt VIII Pa [...],

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 29 września 2020 r. w sprawie z powództwa R.M. przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w P. o ustalenie istnienia stosunku służby, przywrócenie do służby, na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 12 grudnia 2019 r., którym oddalono powództwo, sprostował zaskarżony wyrok w ten sposób, że jako pozwanego wpisał Skarb Państwa - Izbę Administracji Skarbowej w P. (pkt I), uchylił zaskarżony wyrok (pkt II), zobowiązał Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w P. do wydania decyzji dotyczącej stosunku służbowego powoda (pkt III), wzajemnie zniósł koszty postępowania przed Sądem pierwszej instancji (pkt IV) oraz koszty postępowania apelacyjnego (pkt V).

W sprawie tej powód wniósł o ustalenie istnienia stosunku służby od dnia 1 czerwca 2017 r. i przywrócenie do służby w charakterze funkcjonariusza służby

celno-skarbowej na poprzednich warunkach służby. Powód pełnił służbę w Izbie Administracji Skarbowej w P. i jej poprzednikach prawnych od dnia 7 lutego 1985 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r., ostatnio na stanowisku młodszego eksperta służby celnej. Pismem z dnia 25 kwietnia 2017 r. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w P. przedstawił powodowi propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Wobec tego powód wezwał Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w P. do niezwłocznego wydania decyzji administracyjnej w postaci propozycji służby w służbie celno-skarbowej. Powód nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub odmowie propozycji zatrudnienia. Wniósł powództwo o ustalenie istnienia stosunku służby oraz do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P. skargę na bezczynność Dyrektora Izby Administracji Skarbowej, polegającą na braku złożenia mu propozycji służby. Postanowieniem z dnia 14 marca 2018 r., II SAB/Po [...], Wojewódzki Sąd Administracyjny w P. odrzucił skargę.

Sąd Okręgowy stwierdził, że skoro ustawodawca przewiduje dla zwolnienia funkcjonariusza formę decyzji administracyjnej, a wygaśnięcie stosunku służbowego nakazuje traktować jak zwolnienie ze służby, to wydanie decyzji stwierdzającej wygaśnięcie stosunku służbowego powoda obciąża Dyrektora Izby Administracji Skarbowej. Podstawą prawną do wydania decyzji w rozważanym przypadku jest art. 170 ust. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948; dalej: PWKAS) w związku z odpowiednio stosowanym art. 276 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 422 ze zm.), interpretowanym zgodnie z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP. Powyższy sposób interpretacji art. 170 ust. 3 PWKAS jest ponadto uzasadniony tym, że reforma danej służby nie może usprawiedliwiać różnicowania ochrony stosunku służbowego w sposób niekorzystny wyłącznie dla tych funkcjonariuszy, którym pełnienia dalszej służby nie zaproponowano.

Pozwany zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego skargą kasacyjną w całości, wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i o odrzucenie pozwu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 379

pkt 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 i art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., przez rozpoznanie apelacji powoda w sytuacji, gdy w sprawie zachodziła nieważność postępowania z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej; 2) art. 386 § 3 w związku z art. 379 pkt 1 k.p.c. i art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., przez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy w sprawie zachodziła nieważność postępowania, zarówno przed sądem pierwszej i drugiej instancji z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został zachodzącą w sprawie nieważnością postępowania, uzasadnioną w przytoczonych w podstawach skargi zarzutach kasacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona w imieniu pozwanego Skarbu Państwa – Izby Administracji Skarbowej w P. przez radcę prawnego, którego do występowania w sprawie umocował Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w P. podlega odrzuceniu. Przypomnieć bowiem trzeba, że zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 2180) do zadań Prokuraturii Generalnej należy wyłączne zastępstwo Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym.

Nie budzi wątpliwości, że pozwanym w sprawie był Skarb Państwa – Izba Administracji Skarbowej w P., bowiem Sąd Okręgowy sprostował zaskarżony wyrok w ten sposób, że jako pozwanego wpisał „Skarb Państwa - Izbę Administracji Skarbowej w P.”, nawiązując w ten sposób do postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 6 września 2018 r. O ile zatem przed sądami powszechnymi pozwany Skarb Państwa – Izba Administracji Skarbowej mógł być zgodnie z art. 67 § 2 zd. 1 k.p.c. reprezentowany przez organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone przez powoda roszczenie, o tyle z chwilą wejścia tej sprawy na etap postępowania kasacyjnego wyłączne zastępstwo przysługiwało Prokuraturii Generalnej. Oznacza to, że skargę kasacyjną mógł skutecznie w imieniu pozwanego wnieść tylko radca Prokuraturii Generalnej. Istotą uregulowania art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej jest bowiem przyznanie zdolności postulacyjnej przed Sądem Najwyższym

wyłącznie Prokuratorii Generalnej, pozbawiając jednocześnie tej zdolności adwokatów i radców prawnych. Z tego względu czynności podejmowane przed Sądem Najwyższym przez podmioty inne niż Prokuratoria Generalna są pozbawione skuteczności, a za utrwaloną uznać należy linię orzecznictwa Sądu Najwyższego, zgodnie z którą skarga kasacyjna wniesiona w imieniu Skarbu Państwa przez radcę prawnego lub adwokata podlega odrzuceniu *a limine* ze względu na brak zdolności postulacyjnej skarżącego (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2018 r., V CSK 279/17, LEX nr 2490927; z dnia 31 sierpnia 2006 r., I CZ 47/2006, OSNC 2007 nr 5 poz. 75; z dnia 30 sierpnia 2006 r., I CSK 192/2006, LEX nr 395255).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398³ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.